

საქონო და საუკუნეო
გამოცენებითი ხელოვნების
ნიმუშების გამოფენა

თბილისის ყოვლადწმინდა სამების ლავრა;
ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხარების
სახელობის ტაძარი

3-6 სექტემბერი, 2006 წელი

კატალოგზე მუშაობდნენ:

ზურაბ ცხოვრებაძე
დავით გაგაბაძე
თამარ ასათიანი
ეთერ უროტაძე
ელისო არაბული
ქათევან ჭაბუქიანი

ტექნიკური უზრუნველყოფა:

გახაპერ მაისურაძე

ფოტომასალა:

ლევან ლაპერბაია

კატალოგი გამოდის ყოვლაწმინდა სამების ლავრის
ფინანსურით მხარდაჭერით

საქართველოს საპატირიარქო

„ასეთ ლამაზე კურსად ნახავ!“

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, თბილისის ყოვლადწმინდა სამების ლავრის ყოვლადწმინდა დვინისმშობლის ხარების სახელობის ტაძარში 3 სექტემბრიდან 6 სექტემბრის ჩათვლით მიმდინარეობდა საერო და საეკლესიო გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშების გამოფენა. გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო თანამედროვე ქართული მინანქრის, ნაქარგობის, თექისა და ხელოვნების სხვა დარგების ნიმუშები.

გამოფენის გახსნის დღეს თავის საკვირაო ქადაგებაში კათოლიკოს-პატრიარქმა ბრძანა: „წმინდა იაკობ მოციქული ამბობს: ოწმენა საქმის გარეშე მკვდარია. მინდა შეგახსენოთ, ორმ რწმენასთან ერთად უნდა ვიშრომოთ და ჩვენი შრომით ვჭამოთ პური. აი, დღეს ჩვენს ტაძარში შესანიშნავი გამოფენაა... ეს ნამუშევრები არ არის მხოლოდ სახილეელად გამოფენილი. ვისაც შესწავლის სურვილი ექნება, მათთვის შეიქმნება პატარა ჯგუფები და მასწავლებლებს დაევალებათ, შეგასწავლონ ის საქმე, რომელსაც აირჩევთ. ვფიქრობ, ეს გამოფენა ძალიან მოგეწონებათ.“

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო თანამედროვე საეკლესიო ტიხერული მინანქრის რამდენიმე ნიმუში. ტიხერული მინანქარი შუა საუკუნეებში ბიზანტიასა და საქართველოში იყო გავრცელებული. მეცნიერებაში დღესაც არ არის ზუსტად დადგენილი, ამ საოცარი ხელოვნების აკვანი ბიზანტია იყო თუ საქართველო. ტიხერული მინანქრის პირველი ქართული ნიმუში VIII საუკუნით თარიღდება, მაგრამ განსაკუთრებულ განვითარებას ეს დარგი XII საუკუნეებში აღწევს.

საქართვლოს დასუსტებისა და მრავალრიცხოვანი შემოსევების შედეგად, ტიხერული მინანქარი გვიან შუა საუკუნეებში დავიწყებას ეძლევა.

დარგმა სწრაფი რენესანსი საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ, XX საუკუნის 90-იან წლებში, განიცადა.

ტიხერულ მინანქარს ყურადღება საქართველოს ეკლესიამაც მიაქცია. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, ჯავახეთში, ფოკის წმინდა ნინოს სახელობის დედათა მონასტერში იწყება მინანქრის დავიწყებული ტრადიციის აღდგენა. მონასტრის ტიხერული მინანქრისა და ოქრომჭედლობის სახელოსნოში, რომელსაც მხატვარი დავით კაკაბაძე (უმცროსი) ხელმძღვანელობს, ტრადიციებისა და საეკლესიო კანონიერის გათვალისწინებით იქმნება შესანიშნავი ნიმუშები. მასალად გამოიყენება უმაღლესი, სუფთა სინჯის ოქრო, ვერცხლი და მინანქარი. მუშაობა მიმდინარეობს ტრადიციული, რთული ტექნიკით, ე.წ. ბიზანტიურ-ქართული ხელობით.

რაც შეეხება ხელსაქმეს, მას საქართველოში უძველესი ტრადიცია აქვს. როგორც აკადემიკოსი ივ. ჯავახიშვილი მიიჩნევს, ქსოვამქარგველობა ჩვენს ქვეყანაში ჯერ კიდევ ბრინჯაოს ხანაში იყო განვითარებული. ხალხური ხელსაქმე ტრადიციულ ქართულ ოჯახებს წესად მოსდევდათ. იგი თაობიდან თაობას გადაეცემოდა. როვაზება, ქსოვა, ქარგვა ოჯახში ყველა ქალს უნდა სცოდნოდა. პატარძალს თავისი ნაქსოვი, ხურჯინ-ჯეჯიმები და წინდები ქმრის ოჯახისთვის საჩუქრად მიჰქონდა.

ცნობილია, რომ წმინდა მეფე თამარი მოწყალებას მხოლოდ საკუთარი ხელით ნაქსოვ-ნაქარგიდან გასცემდა და არა სამეფო ხაზინიდან.

ბუნებრივი მატყლის ძაფისაგან საქართველოში უძველესი დროიდანვე იქსოვებოდა: შალის ქსოვილები, ხალისები, ფარდაგები, ყაჯარ-ჯეჯიმები; ქსოვდნენ ასევე აბრეშუმისა და ბამბის ძაფისაგან. გარდა ამისა, გავრცელებული იყო სელის ძაფისაგან დამზადებული ქსოვილებიც (საინტერესოა ქსენოფონტეს ცნობა იმის შესახებ, რომ ხალიბები იყენებდნენ სელისაგან დაწნულ ჯავშანს). იქსოვებოდა ყდაზე, ყაისნაღით, ჩხირებითა და ასევე სხვა წესებით. ნაქსოვი და

შეკერილი სამოსი კი ბოლოს იქარგებოდა. ასევე იქარგებოდა: სამაჯურები, ლეჩაქები, მანდილები, ქუდები, თავსაკრავები, ყაბალახები, ფაფანაკები, პერანგები, თათები, წინდები, პაჭიჭები, საწვივეები, ქისები, სათამბაქოები, ჩანთები, ბალიშები, მუთაქის პირები და ა. შ. რაც შეეხება საეკლესიო ნაქარგობას, მზადდებოდა: კრეტსაბმელები, გარდამოსსხები, დაფარნები, ოლარები, საბუხარები, ომოფორები, სამღვდელო და სამღვდელმთავრო შესამოსლები და სხვა.

ქარგვის ოსტატები უდიდესი მოწიწებითა და ლოცვით აკეთებდნენ თავიანთ საქმეს.

ქართული ნაქარგობა გამოირჩევა ფერთა ჰარმონიული შეხამებით, დახვეწილი გემოვნებით, დეკორატიული სტილით, მდიდარი ფანტაზიით, უზადო შესრულებით, ტექნიკური ხერხების მრავალფეროვნებით. დახვეწილ ქართულ ხელოვნებაზე უცხოელებიც ხშირად წერდნენ.

ისტორიის მამად წოდებული ჰეროდოტე (ქრისტეს შობამდე 485-422 წწ.) გვაუწყებს, რომ იმდროინდელი კავკასიის მთიელები ბრწყინვალედ ქსოვდნენ, ქარგავდნენ და იქვე დასძენს, რომ ეს ნაქარგობა არ ხუნდებოდა.

მწერალი ოლდა ფოში წერს: „ქართველმა ქალებმა ნემსი აიყვანეს სახელმოხევეჭილი მხატვრის ფუნჯისა და მოქანდაკის საჭრეთლის სიმაღლეზე.“

XIII საუკუნის ვენეციელი მოგზაური მარკო პოლო საქართველოს დედაქალაქის აღწერისას აღნიშნავს: „თბილისში ბევრია აბრეშუმი. აქ ამზადებენ აბრეშუმისა და ოქროს ქსოვილებს. ასეთ ლამაზს გერსად ნახავ!“

ისევე როგორც მინანქარი, საეკლესიო ნაქარგობაც ძნელდედობის, განსაკუთრებით კი, კომუნიზმის უამს, თანდათან დავიწყებას მიეცა. მისი აღდგენაც საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ამჟამინდელი საჭეთმპყრობლის სახელს უკავშირდება. 1983 წელს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, ქართველ ქალთა პირველმა ჯგუფმა, ქალბატონი ანა ღამბაშიძის ხელმძღვანელობით, ამ უმნიშვნელოვანესი საქმის შესწავ-

ლა დაიწყო. 1985 წელს საქართველოს საპატრიარქოში ხალხური რეწვის განყოფილება შეიქმნა. 1994 წლიდან კი სასულიერო აკადემიის ქრისტიანული ხელოვნების კათედრასთან საეკლესიო ნაქარგობის სახელოსნოც გაიხსნა.

გარდა ხელსაქმისა, საქართველოში უხსოვარი დროიდან არსებობდა თექის, ანუ მოთელილი მატყლის ტრადიცია. თექის ყველაზე გავრცელებული ნიმუშებია – ნაბადი და ქეჩა. თექას თუშეთში, კახეთში, ხევსა და ჯავახეთში ამზადებდნენ. ამისთვის გამოიყენებოდა ადგილობრივი ცხვრისა და მერინოსის მატყლი, ასევე სხვა მასალა.

ზოგადი მიმოხილვის შემდეგ გთავაზობთ გამოფენაზე წარმოდგენილ ორმოცდაექვს ნიმუშს. სამწუხაროდ, ტექნიკური მიზეზების გამო, გამოფენაზე წარმოდგენილი ყველა ნამუშევარი კატალოგში ვერ მოხვდა.

გამოფენაში მონაწილეობდნენ შემდეგი ავტორები: მონაზონი თებრონია (სეფერთელაძე), მონაზონი ნინო (მსხვილიძე), მონაზონი სალომე (მურცხვალაძე), მონაზონი ანტონინა (რუხაძე), დავით კაკაბაძე და ქართული ტიხერული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანის“ თანამშრომლები; ეთერ უროტაძე, ელისო არაბული, ლია ანიაშვილი, ლია ლურსმანაშვილი, ირმა იორამაშვილი, ნათელა ნაცვლიშვილი, ნაილი მამაცაშვილი, ჟუჟუნა ბალიაშვილი, თინათინ ყავლაშვილი, თამარ გულხადარაშვილი, თინათინ გულხადარაშვილი, ლელა კირთაძე, მანანა გოგავა, ელენე ყაყიტაშვილი, მაკა ბესტავაშვილი, გულიკო ალოევა, შორენა ციცქიშვილი, შორენა ქურდაძე, ქეთევან ჭაბუკიანი, ნატო ლაგვილავა, ელისაბედ ჩაჩანიძე, ხათუნა გოლოშვილი, მაია გეთიაშვილი, ელენე კოხერეიძე, თეკლა ფირცხალავა, ლეილა მარტიაშვილი, თამარ რუხაძე, ქეთევან კვესელავა, ფიქრია თოთიბაძე, ცირა გელოვანი, ლელა ფალავანდიშვილი, სოფიო თვალაბეიშვილი, ლია ლომსაძე, მანანა ღრუელი, ლეილა ლაშეია, თინათინ მიქელაძე, ხათუნა ანიაშვილი, ტექნიკური უნივერსიტეტის მსუბუქი მრეწველობის კათედრის თანამშრომლები და სტუდენტები.

თანამედროვე ქართული
ტიხლული მინანქარი
და ოქტომვე ქადაგის

...მეცნიერებაში დღესაც არ
არის ზუსტად დადგენილი,
ტიხლული მინანქრის აკვანი
ბიზანტია იყო თუ საქართველო...

1. ტრაპეზის სახარება

2. სამდვდელმთავრო საწიაღე (პანაგია)

3. სამღვდელომთავრო საწიაღე
(პანაგია)

4. სამღვდელომთავრო ჯვარი

5. წმინდა ანდრია პირველწოდებულის ხატი

6. სამღვდელმთავრო საწიაღე (პანაგია)

7. სამდგდელმთავრო საწიაღე (პანაგია)

8. წმინდა ოლია თეზბიტელის ხატი

9. გულსაკიდი – „ყოვლადწმინდა დვთისმშობელი ყრმით“

10. ივერიის ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხატი

11. წმინდა გიორგის ხატი

12. ვამეტი ასურელი მამის ხატი

საქართველოს საკონკრეტო

...ქართველმა ქალებმა ნემსი
აიყვანეს სახელმოხვეჭილი მხ-
ატვრის ფუნჯისა და მოქანდაკის
საჭრეთლის სიმაღლეზე...

13. კრეტსაბმელი

14. გარდამოხსნა

15. გარდამოხსნა

16. გარდამოსნია

17. დიდი და მცირე დაფარნები

18. დიდი და მცირე დაფარნები

19. დიდი დაფარნა

ა)

ბ)

გ)

დ)

20. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის
ილია II-ის შესამოსლის დეზალები

21. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის
ილია II-ის საკოსი და დიდი ომოფორი

22. საეკლესიო ბაირალი წმინდა გიორგის გამოსახულებით

23. თავსაკრავები

ა)

ბ)

24. ქისები

25. ბალიშისპირი

26. საფულე

27. პატარა ჩანთა

28. ჩანთა

29-30. ძველი ხევსურული ქათიბები

31. ბავშვის ძველი ხევსურული
კერანგი

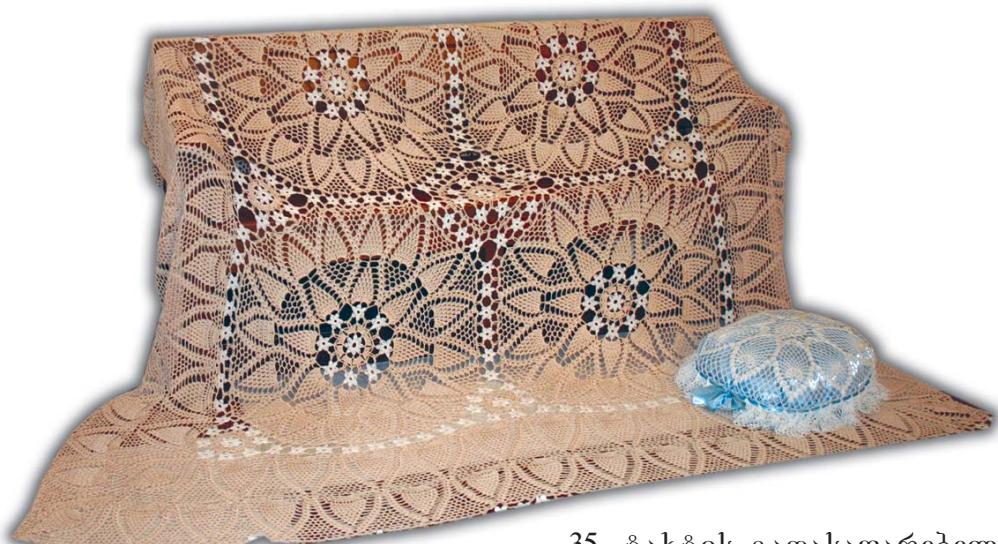
32. ძველი ხევსურული
წინსაფარი

33. მამაკაცის ძველი
ხევსურული შემოსაცმელი

34. სუფრა და კალათა

35. ტახტის გადასაფარებელი

36-37. მძივის ყელსაბამები და
სამაჯურები

38-39. მძივის პატარა სახატეები

ჭუკორატი ული

თქმა

...საქართველოში უხსოვარი
დროიდან არსებობდა თექის, ანუ
მოთელილი მატყლის ტრადიცია...

40. მამაკაცის ინდუგი

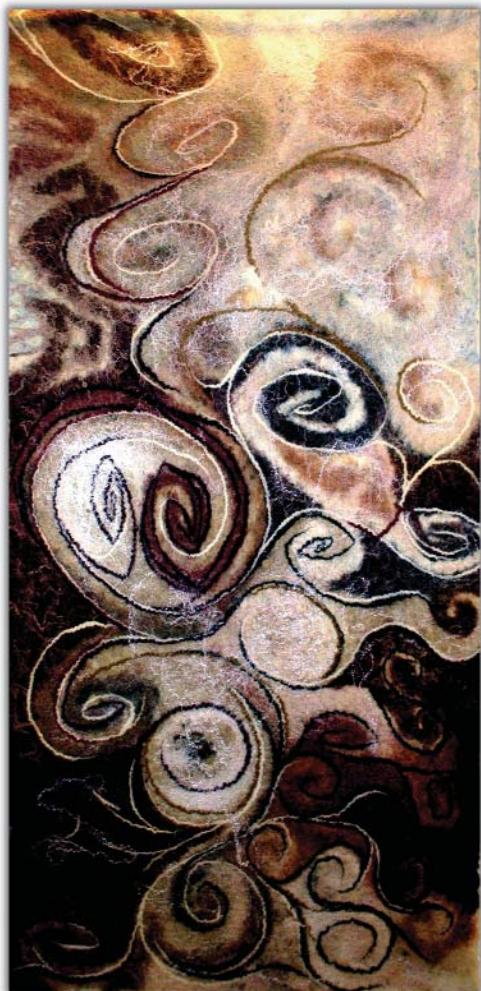
41. መრმեრօզո նածացօ

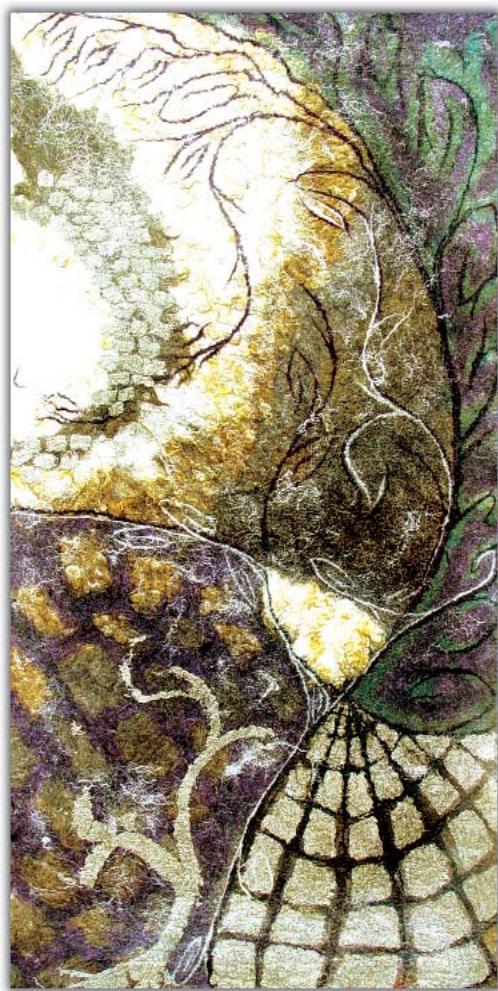
42. մամայացու սիլլովգո

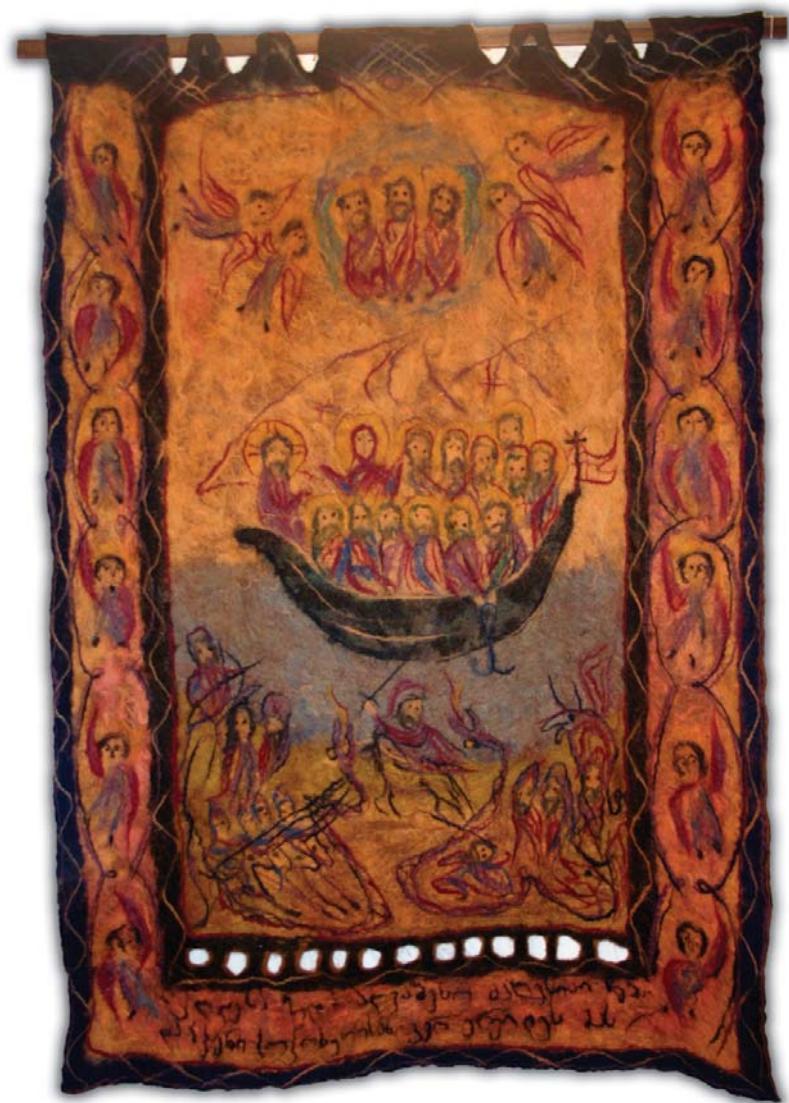
43. ԹՐՄԵՐՈՅՈ ԵԱԾԱԳՈ „ՕՐՄՈՆ ԵԱԵՑՈՒՄՈ“

44. პანო
„ლაბირინთი“

45. პანო
„ორთა-ერთი“

46. Հանու „որո Տառըրյօձ“

01 სტრაციების სია

№

1. ტრაპეზის სახარება. თბილისის ყოვლადწმინდა სამების დავრის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 40სმX30სმX10სმ. მასალა: მოოქროვილი ვერცხლი, ოქროს ტიხოული მინანქრის ხატები, ძვირფასი თვლები. შესრულების დრო - 2004 წელი.

2. სამღვდელმთავრო საწიაღე (პანაგია) ყოვლადწმინდა სამების ხატით. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 11სმX6,5სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ოქრო, ლალი, მარგალიტი. შესრულების დრო - 2002 წელი.

3. სამღვდელმთავრო საწიაღე (პანაგია) იჯერის ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხატით. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“ დავით კაკაბაძის ხელმძღვანელობით. ზომა: 13სმX7სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ოქრო, ლალი, მარგალიტი. შესრულების დრო - 2002 წელი.

4. სამღვდელმთავრო ჯვარი. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 12სმX7სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ოქრო, ლალი, მარგალიტი.

5. წმინდა ანდრია პირველწოდებულის ხატი. თბილისის ყოვლადწმინდა სამების ლავრის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 25სმX20სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ვერცხლი, ოქრო, ფილოგრანი, ძვირფასი თვლები. შესრულების დრო - 2005 წელი.

6. სამღვდელმთავრო საწიაღე (პანაგია) ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხატების ხატით. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“ დავით კაკაბაძის ხელმძღვანელობით. ზომა: 12სმX7სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ოქრო, ბრილიანტი, ზურმუხტი. შესრულების დრო - 2005 წელი.

7. სამღვდელმთავრო საწიაღე (პანაგია) მაცხოვრის ხელოუქმნელი ხატით. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 12სმX7სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ოქრო, ბრილიანტი, ზურმუხტი. შესრულების დრო - 2005 წელი.

8. წმინდა ილია თეზიტელის ხატი. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 10სმX5სმ. მასალა: ტიხოული მინანქარი, ვერცხლი, ოქრო. შესრულების დრო - 2005 წელი.

- 9.** გულსაკიდი ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლისა და მაცხოვრის ხატით. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის კუთვნილება. დამზადებულია ტიხოსული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 5სმX4სმ. მასალა: ტიხოსული მინანქარი, ოქრო, ბრილიანტი. შესრულების დრო – 2006 წელი.
- 10.** ივერიის ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხატი. კერძო კოლექციიდან. დამზადებულია ტიხოსული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 20სმX10სმ. მასალა: ტიხოსული მინანქარი, მოოქროვილი ვერცხლი, ოქრო, მარგალიტი. შესრულების დრო – 2004 წელი.
- 11.** წმინდა გიორგის ხატი. ათონის ივერთა მონასტრის საკუთრება. დამზადებულია ტიხოსული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 25სმX15სმ. მასალა: ტიხოსული მინანქარი, მოოქროვილი ვერცხლი, ოქრო და ქართული ნახევრადმეტირფასი თვლები. შესრულების დრო – 2004 წელი.
- 12.** ცამეტი ასურელი მამის ხატი. კერძო კოლექციიდან. დამზადებულია ტიხოსული მინანქრის სახელოსნო „ფოკანში“. ზომა: 15სმX8სმ. მასალა: ტიხოსული მინანქარი, მოოქროვილი ვერცხლი, ოქრო, მარგალიტი და სერდოლიკი. შესრულების დრო – 2006 წელი.
- 13.** სიონის საათგრიარქო ტაძრის კრეტსაბმელი. თამარ და ბადრი ჩლაიძეებმა გარდაცვლილი შვილის – გიოგრის სულის საოხად შესწირეს ტაძარს. მოიქარგა 2001-2003 წწ. თბილისის სასულიერო აკადემიის ქარგვის სახელოსნოში ეთერ უროტაძის ხელმძღვანელობით. ზომა: 150სმX91სმ. მასალა: აბრეშუმის ქსოვილი, მცენარეული საღებავებით შედებილი აბრეშუმის ძაფები, ოქრომკედისა და ვერცხლმკედის ძაფები. ტექნიკა: ნამაგრი სიოვი.
- 14.** გარდამოსნა. გარდამოსნა შეკერილია სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის შეკეთით თბილისის ფერსიცვალების დედათა მონასტერში; განკუთხილია თბილისის ყოვლადწმინდა სამების საპატრიარქო ტაძრისათვის. მოქარევაში მონასტერებდა მრევლი, რომელთა სახელები ჩაყოლებულია გარდამოსნის ნაქარგობასა და სარტულს შორის. ზომა: 28X32.
- 15.** გარდამოსნა. თბილისის ყოვლადწმინდა სამების ლავრა, ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხარების სახელობის ტაძარი. გარდამოსნა შეიკერა ბედიანის დედათა მონასტერში ცხეუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტ დანიელის შეკვეთით. ავტორები არიან ბედიანის დედათა მონასტრის დედები: მონაზონი სალომე (მურცხვალაძე), მონაზონი ანტონინა (რუხაძე). ზომები: 160სმX120სმ. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, აბრეშუმის ძაფები, ტექნიკა: ნამაგრი სიოვი, სადა სიოვი. თანამედროვე ნაქარგობა.
- 16.** გარდამოსნა. ავტორი: ნატო ლაგვაილავა. ზომა 120სმX90სმ. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, ვერცხლმკედი, აბრეშუმის ძაფები. ტექნიკა: ნამაგრი სიოვი, სადა სიოვი. თანამედროვე ნაქარგობა.
- 17.** დიდი და მცირე დაფარნები. თბილისის ყოვლადწმინდა სამების საპატრიარქო ტაძარი. ავტორები: ეთერ უროტაძე, ელისაბედ ჩახანიძე, შორქება ციცქიშვილი,

ელენე ქოხერეიძე. ზომები: დიდი დაფარნა – 130სმX91სმ, მცირე დაფარნები, ორი ცალი: 75სმX75 სმ. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, ზეზი, მცენარეულ საღებავებში შედებილი აბრეშუმის ძაფები. ტექნიკა: ნამაგრი სითვი. შესრულების დრო – 2003-2005 წლები.

18. დიდი და მცირე დაფარნები. ავტორები: მანანა გოგავა, ელენე ყაყიჩაშვილი. ზომა: დიდი დაფარნა – 78სმX58სმ, მცირე დაფარნები, ორი ცალი: 47სმX47სმ. მასალა: აბრეშუმი და ბუნებრივი საღებავებით შედებილი შლილი აბრეშუმის ძაფები. მოქარგვის დრო – 2004-2005 წლები.

19. დიდი დაფარნა. ავტორი: ლელა კირთაძე. ზომა: 60სმX65სმ. მასალა: აბრეშუმი, ზეზი, ძრვი, ტექნიკა: ნამაგრი სითვი. შესრულების დრო – 1994 წელი.

20. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის შესამოსელი. ავტორი: ფარისცვალების დედათა მონასტერი, მონაზონი ნინო (მსხვილიძე). ოლარის ზომა: 155სმX33სმ. საბუხარები – 33სმX33სმ. მცირე ომოფორის დებალები, საერთოდ ზომა – 230სმX22სმ. ტექნიკი, ზომა: 33X33. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, აბრეშუმის ძაფები. ტექნიკა: სადა სითვი და ნამაგრი სითვი.

21. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის საკოსი და დიდი ომოფორი. ავტორი: ზუგდიდის ეკლესიის მრევლი. მასალა: აბრეშუმი, მცენარეული საღებავებით შედებილი აბრეშუმის ძაფები. ტექნიკა: სადა სითვი. თანამედროვე ნაქარგობა.

22. თბილისის ყველადწმინდა სამების ლავრის ბაირალი წმინდა გიორგის ხატით. ავტორი: თბილისის ფერსიცვალების დედათა მონასტერის მონაზონი ნინო (მსხვილიძე). ზომა – 100სმX80სმ. მასალა: აბრეშუმის ქსოვილი, ოქრომკედი, ვერცხლმკედი, ფერადი აბრეშუმის ძაფები. ტექნიკა: ნამაგრი სითვი, სადა სითვი.

23. თავსაკრავები. ავტორები: თამარ რუსაძე, ქეთევაძე კვესელავა, ტექნიკური უნივერსიტეტის მსუბუქი მრეწველობის კათედრა. ზომა: 7სმX64სმ; 5სმX61სმ. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, მძივები. ტექნიკა: ნამაგრი სითვი. თანამედროვე ნაქარგობა.

24. ა) ქისა. ავტორი: ლელა კირთაძე. ზომა: 10სმX15სმ. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, აბრეშუმის ძაფები, მარგალიტი. ტექნიკა: ნამაგრი სითვი. შესრულების დრო – 1998 წელი. **ბ) ქისა.** ავტორი: მაკა ბესტავაშვილი, სოლოლაკის ამაღლების ტაძართან არსებული სახელოსნო. ზომა: 10სმX20სმ. მასალა: აბრეშუმი, ოქრომკედი, აბრეშუმის ძაფები, მძივები. ტექნიკა: ნამაგრი სითვი, სადა სითვი. თანამედროვე ნაქარგობა.

25. ბალიშისპირი. ავტორი: ლია ანიაშვილი. ზომა: 50სმX50სმ. მასალა: ტილოზე (კანვაზე) ნაქარგი ირისის ძაფებით.

26. საფულე. ავტორი: ლია ანიაშვილი. მასალა: ტილო, აბრეშუმის ძაფები. ქართული ორნამენტები.

27. პატარა ჩანთა. ავტორი: ნაილი მამაცაშვილი. მასალა: კანვა, ირისის ძაფები. ქართული ორნამენტები.

- 28.** ჩანთა. ავტორი: ელისო არაბული. მასალა: კანგა, აბრეშუმის ძაფები, მძივები. ქართული ორნამენტები.
- 29-30.** ძველი ხევსურული ქათიბები. მასალა: სატინა, აბრეშუმი. შესრულების დრო – დაახლოებით XX ს-ის ორმოცდაათიანი წლები.
- 31.** ბავშვის ძველი ხევსურული პერანგი. ავტორი: ნათია ქისტაური. მასალა სატინა. შესრულების დრო – დაახლოებით XX ს-ის ორმოციანი წლები.
- 32.** ძველი ხევსურული წინსაფარი. ავტორი უცნობია.
- 33.** მამაკაცის ძველი ხევსურული შემოსაცმელი. შესრულების დრო – დაახლოებით XX ს-ის ოცდაათიანი წლები.
- 34.** სუფრა და კალათა. ავტორი: ცირა გელოვანი. ზომები: სუფრა – 1850სმX1870სმ. კალათა: დიამეტრი – 25სმ. სიმაღლე – 10სმ. მასალა: კაპრონის ძაფი. ტექნიკა: გიპიური ყაისხალით. შესრულების დრო: 2000-2002 წლები.
- 35.** ტახტის გადასაფარებელი. ავტორი: ცირა გელოვანი. ზომა: 2839სმX2840სმ. მასალა – კაპრონის ძაფები. ტექნიკა: გიპიური ყაისხალით. შესრულების დრო – 2000 წელი.
- 36-37.** ყელსაბამი „ფარშევანგი“, ყელსაბამი და სამაჯურები. ავტორი: ცირა გელოვანი. ზომები: ყელსაბამი – 40სმ, სამაჯური – 22სმ. მასალა: მძივები და ინდური ქვები. ტექნიკა: მძივებით ქსოვა. შესრულების დრო – 2006 წელი.
- 38-39.** მძივის პატარა სახატები. ავტორი: ფიქრია თოთიბაძე.
- ა) სახატე გარდით. ზომა: 10სმX8,5სმ. მასალა: ვისკოზის ძაფები, მძივები, აბრეშუმის ძაფები. ტექნიკა: მძივები და გობელენური ქსოვა. შესრულების დრო – 2005 წელი.
- ბ) სახატე ჯერით. ზომა: 9,5სმX7,5სმ. მასალა: მძივები. ვისკოზის ძაფები, ირისის ძაფები, ძუა. ტექნიკა: მძივებით ქსოვა და გობელენური ქსოვა. შესრულების დრო – 2006 წელი.
- 40.** მამაკაცის იჩლუგი (წინა და უკანა მხარე). ავტორი: ქეთევან ჭაბუკიანი. მასალა: მატყლი.
- 41.** ორმხრივი ნაბადი. ავტორი: ქეთევან ჭაბუკიანი. ზომა: 150სმX90სმ. მასალა: მატყლი.
- 42.** მამაკაცის იჩლუგი (უკანა მხარე). ავტორი: ქეთევან ჭაბუკიანი. მასალა: მატყლი.
- 43.** ორმხრივი ნაბადი „ირმის ნახტომი“. ავტორი: ქეთევან ჭაბუკიანი. ზომა: 150სმX90სმ. მასალა: მატყლი.
- 44.** პანო „ლაბირინთი“. ავტორი: ქეთევან ჭაბუკიანი. ზომა: 180სმX90სმ. მასალა: მატყლი.
- 45.** პანო „ორთა-ერთი“. ავტორი: ქეთევან ჭაბუკიანი. ზომა: 180სმX90სმ. მასალა: მატყლი.
- 46.** პანო „ორი საოცრება“. ავტორი: სოფიო თვალაბეიშვილი. მასალა: მატყლი.